

Številka: 846-12/2015-1-0621
Datum: 07.09.2016

DELNI NAČRT ZAŠČITE IN REŠEVANJA OB POTRESU

OBČINE OPLOTNICE

Verzija III.

IZDELAL	Služba za zaščito in reševanje	September 2016	Branko HOJNIK
OBRAVNAVAL IN ODOBRIL	Štab Civilne zaščite Poveljnik CZ	Oktober 2016	Jože HREN
SPREJEL	Župan	Oktober 2016	Matjaž ORTER
SKRBNIK	Strokovni sodelavec za zaščito in reševanje	Oktober 2016	Branko HOJNIK

VSEBINA

Stran

1.	POTRES.....	3
1.1.	UVOD	3
1.2.	POVZETEK OCENE POTRESNE OGROŽENOSTI	3
1.3.	VERJETNOST NASTANKA VERIŽNE NESREČE	8
2.	OBVEŠČANJE	9
2.1.	IZVAJANJE OBVEŠČANJA PRISTOJNIH ORGANOV IN JAVNOSTI OB POTRESU.....	9
2.1.1.	Obveščanje pristojnih organov	9
2.1.2.	Informiranje pristojnih organov.....	9
2.1.3.	Obveščanje prebivalcev na prizadetem območju	9
2.1.4.	Obveščanje javnosti	10
3.	AKTIVIRANJE SIL IN SREDSTEV.....	11
3.1.	AKTIVIRANJE OBČINSKIH ORGANOV VODENJA CZ IN NJIHOVIH STROKOVNIH SLUŽB	11
3.2.	AKTIVIRANJE OBČINSKIH IN DRUGIH SIL IN SREDSTEV.....	11
3.3.	ZAGOTAVLJANJE POMOČI V MATERIALNIH IN FINANČNIH SREDSTVIH	12
4.	SILE IN SREDSTVA TER RAZPOLOŽLJIVI VIRI.....	13
4.1.	IZVAJALCI NALOG ZAŠČITE, REŠEVANJA IN POMOČI	13
4.1.1.	Organi in redne službe, ki izvajajo naloge zaščite, reševanja in pomoči ob nesreči zrakoplova	13
4.2.	MATERIALNO-TEHNIČNA SREDSTVA ZA IZVAJANJE NAČRTA	14
4.3.	FINANČNA SREDSTVA ZA IZVAJANJE NAČRTA.....	14
5.	UKREPI IN NALOGE ZAŠČITE, REŠEVANJA IN POMOČI.....	16
5.1.	UKREPI ZAŠČITE IN REŠEVANJA	16
5.1.1.	Prostorski, gradbeni in drugi tehnični ukrepi	16
5.1.2.	Evakuacija	19
5.1.3.	Sprejem in oskrba ogroženih prebivalcev	20
5.1.4.	Radiološka, kemijska in biološka zaščita	20
5.1.5.	Zaščita kulturne dediščine	21
5.2.	NALOGE ZAŠČITE, REŠEVANJA IN POMOČI.....	22
5.2.1.	Prva pomoč in nujna medicinska pomoč	22
5.2.2.	Psihološka pomoč	23
5.2.3.	Prva veterinarska pomoč	23
5.2.4.	Reševanje iz poškodovanih zgradb	24
5.2.6.	Gašenje in reševanje ob požarih	25
5.2.7.	Zagotavljanje osnovnih pogojev za življenje.....	26
6.	OCENJEVANJE ŠKODE	28
7.	RAZLAGA POJMOV IN OKRAJŠAV	29
7.1.	POMEN POJMOV	29
7.2.	RAZLAGA OKRAJŠAV	29
8.	SEZNAM PRILOG IN DODATKOV	31
8.1.	PRILOGE.....	31
8.2.	DODATKI	31
8.3.	SKUPNE PRILOGE IN DODATKI (SE NAHAJAJO V POSEBNIH MAPAH).....	32

1. POTRES

1.1. Uvod

Občinski delni načrt zaščite in reševanja ob potresu je izdelan na podlagi Zakona o varstvu pred naravnimi in drugimi nesrečami (Uradni list RS, št. 51/06-UPB-1 in 97/10), Uredbe o vsebini in izdelavi načrtov zaščite in reševanja (Uradni list RS, št. 24/12), Uredbe o organiziranju, opremljanju in usposabljanju sil za zaščito, reševanje in pomoč (Uradni list RS, št. 92/07, 54/09 in 23/11). Občinski delni načrt zaščite in reševanja ob potresu je usklajen z delnim regijskim načrtom ZIR ob potresu v Vzhodnoštajerski regiji, kar je razvidno iz mnenja Uprave RS za zaščito in reševanje, Izpostava Maribor.

Občinski delni načrt je izdelan na podlagi ocene ogroženosti Občine Oplotnice, ki je bila sprejeta 28.7. 2008.

1.2. Povzetek ocene potresne ogroženosti

Klasifikacijo potresa (po evropski potresni lestvici) in epicenter potresa določi Agencija RS za okolje, Urad za seizmologijo in geologijo.

- **POTRES intenzitete do vključno V stopnje po evropski potresni lestvici EMS: ljudje zaznajo potres, ne povzroči pa poškodb na objektih.** Urad za seizmologijo in geologijo dokumentira potres in obvesti javnost o vsakem potresu, ki ga s svojimi čutili lahko zaznajo prebivalci na območju RS.
- **POTRES intenzitete VI ali VII stopnje po evropski potresni lestvici EMS: poškodbe na objektih.**
- **POTRES intenzitete VIII EMS ali višje stopnje po evropski potresni lestvici EMS: poškodbe in mogoče smrtne žrtve pri ljudeh, močne poškodbe ali rušenje objektov.**

Preglednica 1: Kratka oblika evropske potresne lestvice predstavlja zelo poenostavljen in posplošen pregled lestvice. Uporabljamo jo za izobraževalne namene. Opomba: kratka oblika lestvice ne zadostuje za natančno opredelitev intenzitet (vir: Gruenthal, ur., 1998).

EMS-98 intenziteta	Naziv	Značilni učinki (povzeto)
I	Nezaznaven	Ljudje ga ne zaznajo.
II	Komaj zaznaven	V hišah ga čutijo redki posamezniki v mirovanju.
III	Šibek	V zaprtih prostorih ga čutijo posamezniki. Mirujoči čutijo zibanje ali rahlo tresenje.
IV	Zmeren	V zaprtih prostorih ga čutijo mnogi, na prostem pa redki posamezniki. Posamezniki se zbudijo. Okna in vrata zaropotajo, posode zažvenketajo.

V	Močan	V zaprtih prostorih ga čuti večina, na prostem pa posamezniki. Mnogi se zbudijo. Posamezniki se prestrašijo. Ljudje čutijo tresenje celotne stavbe. Viseči predmeti vidno zanihajo. Majhni predmeti se premaknejo. Vrata in okna loputajo.
VI	Z manjšimi poškodbami	Mnogi ljudje se prestrašijo in zbežijo na prosto. Nekateri predmeti padejo na tla. Mnoge stavbe utrpijo manjše nekonstruktivne poškodbe (lasaste razpoke, odpadanje manjših kosov ometa).
VII	Z zmernimi poškodbami	Večina ljudi se prestraši in zbeži na prosto. Stabilno pohištvo se premakne iz svoje lege in številni predmeti padejo s polic. Mnoge dobro grajene navadne stavbe so zmerno poškodovane: majhne razpoke v stenah, odpadanje ometa, odpadanje delov dimnikov; na starejših stavbah se lahko pojavijo velike razpoke v stenah in se porušijo predelne stene.
VIII	Z močnimi poškodbami	Mnogi ljudje s težavo lovijo ravnotežje. Pojavijo se velike razpoke na stenah mnogih stavb. Pri posameznih dobro grajenih navadnih stavbah se porušijo stene, slabo grajene stavbe se lahko porušijo.
IX	Rušilen	Splošna panika. Mnogi slabo grajeni objekti se porušijo. Tudi dobro grajene navadne stavbe so zelo močno poškodovane: porušitve sten in delne porušitve stavb.
X	Zelo rušilen	Mnogo navadnih dobro zgrajenih stavb se poruši.
XI	Uničujoč	Večina navadnih dobro zgrajenih stavb se poruši, uničene so celo nekatere stavbe z dobro potresno odporno konstrukcijo.
XII	Popolnoma uničujoč	Skoraj vse stavbe so uničene.

Barvna legenda:

zelena	ni učinkov
rumena	intenziteta se določa na podlagi učinkov na ljudi in predmete
rdeča	intenziteta se določa na podlagi učinkov na stavbe (poškodbe), ljudi in predmete

Občine na območju VŠR so v oceni ogroženosti razvrščene v pet razredov ogroženosti ob potresu.

Preglednica 2: Razredi in stopnje ogroženosti

Razred ogroženosti	Stopnja ogroženosti
1	Majhna
2	Srednja
3	Velika
4	Zelo velika 1
5	Zelo velika 2

Preglednica 3: Kriteriji za uvrstitev občin v razrede ogroženosti ob potresu

1. razred ogroženosti	2. razred ogroženosti	3. razred ogroženosti	4. razred ogroženosti	5. razred ogroženosti
Vsi prebivalci občine na območju V po EMS ali manj	Vsi prebivalci občine na območju VI po EMS	Vsi prebivalci ali del prebivalcev občine na območju VII po EMS in nič prebivalcev na območju VIII po EMS	Vsi prebivalci ali del prebivalcev občine (vendar manj kot 9000) na območju VIII po EMS ali več	Vsi prebivalci ali del prebivalcev občine (vendar več kot 9000) na območju VIII po EMS ali več

Preglednica 4: Razvrstitev občin v razred ogroženosti ob potresu in število prebivalcev občin, ki živijo na območjih posamezne potresne intenzitete

REGIJA	OBČINA	ŠTEVILO PREBIVALCEV				RAZRED OGROŽ.
		Območje VI po EMS	Območje VII po EMS	Območje VIII po EMS	SKUPNO št. preb.	OBČINE
VZHODNOŠTAJERSKA	Benedikt	344	1883		2227	3
(22 občin)	Cerkvenjak		1985		1985	3
	Duplek	5037	1389		6426	3
	Hoče - Slivnica	3998	6277		10.275	3
	Kungota	4660			4660	2
	Lenart	1333	5715		7048	3
	Lovrenc na Pohorju		3092		3092	3
	Makole		2080		2080	3
	Maribor	101.516	590		102.10	3
	Miklavž na Dravskem polju	5350	647		5997	3
	Oploznica		3945		3945	3
	Pesnica	7355			7355	2
	Poljčane		4270		4270	3
	Rače - Fram		6358		6358	3
	Ruše		7115		7115	3
	Selnica ob Dravi	24	4439		4463	3
	Slovenska Bistrica		23.674		23.674	3
	Starše	260	3782		4042	3

REGIJA	OBČINA	ŠTEVILO PREBIVALCEV				RAZRED OGROŽ.
		Območje VI po EMS	Območje VII po EMS	Območje VIII po EMS	SKUPNO št. preb.	OBČINE
	Sveti Jurij v Slov. goricah	2085			2085	2
	Sveta Trojica v Slov. goricah		2136		2136	3
	Sveta Ana	2258			2258	2
	Šentilj	8222			8222	2
Vzhodnoštajerska regija	SKUPAJ	142.442	79.377		221.81	

Občina Oplotnica leži na seizmogenem koroško-haloškem območju. Po podatkih Inštituta za geofiziko večjih možnosti za potrese z hujšimi posledicami na tem območju ni, saj je bil zadnji hud potres pred 500 leti. Da gre za relativno potresno varno območje ponazarja tudi Temeljna karta potresne nevarnosti Slovenije, s prikazom potresnega pospeška tal za povaratno dobo 475 let, ki je izdelana v skladu z zahtevami evropskega predstandarda Eurocode 8.

Celotno območje občine Oplotnice se nahaja na potresnem območju VII. stopnje po EMS potresni lestvici in je uvrščena v 3. razred ogroženosti (velika stopnja ogroženosti).

1.3. Verjetnost nastanka verižne nesreče

Ker je realno pričakovati potres, pri katerem nastajajo poškodbe pri ljudeh in na objektih, pričakujemo, da bi predvsem v objektih starejše gradnje, lahko bilo večje število ranjenih in tudi posamezne žrtve.

Število smrtnih žrtev in materialna škoda ob potresu pa lahko naraščata tudi zaradi različnih nesreč, ki se pojavijo kot nadaljevanje učinkov po potresu. Te posledice so pogojene z intenziteto potresnega sunka in oddaljenosti od epicentra, od klimatskih razmer, ki trenutno vladajo, od dnevnega časa potresa in še od kakšne spremenljivke. S predpostavko, da bo zaradi potresa prišlo do ogroženosti, obstaja verjetnost nastanka naslednjih nesreč:

- požari,
- eksplozije,
- nenadzorovano uhajanje nevarnih snovi v okolje,
- poplave,
- plazovi in podori ter
- poškodovanje infrastrukture.

2. OBVEŠČANJE

2.1. Izvajanje obveščanja pristojnih organov in javnosti ob potresu

2.1.1. Obveščanje pristojnih organov

Na podlagi obvestil iz terena ReCO Mariboromočnejšem potresu (**VI. ali več po EMS**) obvesti:

- Poveljnika CZ občine oziroma njegovega namestnika
- Župana občine oziroma drugo odgovorno osebo po seznamu odgovornih oseb v občini.

2.1.2. Informiranje pristojnih organov

Za sprotno informiranje organov v lokalni skupnosti in drugih izvajalcev nalog zaščite, reševanja in pomoči o stanju in razmerah na prizadetem območju, sprejetih ukrepih in poteku izvajanja zaščite in reševanja ter odpravljanja posledic potresa, skrbi poveljnik CZ ob pomoči strokovne službe občine. V ta namen:

- V dogovoru z županom posreduje v ReCO Maribor podatke o prvih posledicah potresa na tel. številko 112, nato pa čimbolj natančno pisno prvo poročilo iz katerega mora biti razviden obseg posledic potresa, število poškodovanih, porušeni ali delno porušeni objekti z njihovo lokacijo, podatki o morebitnih ruševinah, žrtvah, poškodovanih, o motnjah in poškodbi infrastrukture ter morebitnih verižnih nesrečah.
- pripravlja in objavlja informacije za obveščanje javnosti preko lokalnih medijev (Radio Maribor, Radio Rogla, Radio Štajerski val) kamor pošlje pisno informacijo.

P – 5/08 Pregled javnih občil in oseb, katerim se posredujejo podatki za objavo in vabila na tiskovne konference
--

2.1.3. Obveščanje prebivalcev na prizadetem območju

Obveščanje prebivalcev na prizadetem območju se izvaja preko sredstev javnega obveščanja, predvsem Radija Maribor, Radia Štajerski val in Radia Rogla. Občina ob potresu objavi posebno telefonsko številko, na kateri lahko državljani dobijo vse informacije o potresu, napotke kako naj ravnajo in sami sporočajo posledice nesreče.

Za posredovanje informacij in obveščanje prebivalcev sta odgovorna župan in poveljnik OŠCZ.

Občinski organi in službe, ki vodijo in izvajajo zaščito, reševanje in pomoč (župan in poveljnik CZ občine) vzpostavijo čim bolj neposreden stik in redno komuniciranje s prebivalci, da bi dosegli ustrezno zaupanje in odzivanje na njihove odločitve.

Poveljnik CZ občine skrbi, da se prebivalcem razdelijo napotki za ravnanje po potresu. Pripravljena obvestila in napotke prebivalcem razdelijo poverjeniki CZ.

P - 1/04 Seznam poverjenikov CZ v občini

2.1.4. Obveščanje javnosti

Ljudje, ki živijo na območjih, izpostavljenih potresnemu tveganju, morajo biti seznanjeni s potresno nevarnostjo. Javnost mora biti o nesreči pravočasno in korektno obveščena, tako o obsegu nesreče in njenih posledicah kot tudi o aktivnostih za odpravo posledic.

Za obveščanje javnosti o izvajanju nalog zaščite, reševanja in pomoči iz občinske pristojnosti je odgovoren župan in poveljnik CZ, v skladu s svojimi pristojnostmi.

Obveščanje javnosti ob nesrečah poteka v občinah, ki so po 25. členu zakona o medijih (Ur. l. RS, št. 35/2001) in zakona o varstvu pred naravnimi in drugimi nesrečami dolžni na zahtevo pristojnih organov, javnih podjetij in zavodov brez odlašanja brezplačno objaviti nujno sporočilo v zvezi z resno ogroženostjo življenja, zdravja ali premoženja ljudi, kulturne in naravne dediščine ter varnosti države. V takih primerih se sporočilo najprej pošlje za takojšnjo objavo naslednjim občilom:

- **Radio Maribor**
- **Radio Štajerski val**
- **RadioRogla**

P-5/04Organizacija sistema javnega alarmiranja

P-5/05Pregled lokacij siren občinskega sistema javnega alarmiranja

3. AKTIVIRANJE SIL IN SREDSTEV

3.1. Aktiviranje občinskih organov vodenja CZ in njihovih strokovnih služb

Po obvestilu in prvih poročilih o posledicah potresa intenzitete VI ali višje stopnje po evropski potresni lestvici EMS, poveljnik ali namestnik CZ presodi trenutne razmere. Predvidi možen razvoj dogodkov ter glede na razmere na terenu sprejme odločitve o aktiviranju organov, pristojnih za operativno in strokovno vodenje zaščite, reševanja in pomoči na občinski ravni.

Glede na oceno stanja občinski poveljnik CZ lahko skliče oziroma aktivira:

- občinski štab CZ,
- namestnika poveljnika CZ občine,
- župana,...

Skladno z razsežnostjo nesreče sprejmejo pristojni organi na višjih nivojih načrtovanja odločitve o aktiviranju regijskega oziroma državnega načrta zaščite in reševanja.

D-8 Operativni načrt delovanja gasilskih enot PGD in PIGD na območju občine D-1 Načrt dejavnosti Občine ob naravnih in drugih nesrečah

3.2. Aktiviranje občinskih in drugih sil in sredstev

Na podlagi razsežnosti in posledic nesreče in zahtev po pomoči, poveljnik CZ, direktor občinske uprave ali župan Občine Oplotnica v skladu s svojimi pristojnostmi odredi aktiviranje potrebnih:

- organov, strokovnih služb in komisij,
- sil in sredstev za zaščito, reševanje in pomoč.

Aktiviranje se izvaja skladno z načrtom izvajanja in aktiviranja organov vodenja sil za zaščito, reševanje in pomoč v Občini Oplotnica.

Za izvedbo aktiviranja se prvenstveno uporabi občinske strukture (delavci občinske uprave). V kolikor je iz operativnih razlogov smotrnejše pa tudi pogodbene prostovoljne in poklicne sile preko ReCO.

Če se pri presoji izkaže, da je za uspešno in nemoteno izvajanje zaščite reševanja in pomoči potrebno angažiranje določenih organov, njihovih strokovnih služb in komisij, pristojna oseba odredi njihovo aktiviranje.

Vodja intervencije spremlja razmere na kraju nesreče in odloča o nadaljnjih ukrepih.

3.3. Zagotavljanje pomoči v materialnih in finančnih sredstvih

Za državno pomoč lahko zaprosi poveljnik CZ občine Oplotnice. Zahtevek se pošlje na ReCO Maribor za potrebe z nivoja regije ali države.

Državno pomoč usklajuje strokovna služba Občine Oplotnica.

Državna pomoč lahko glede na potrebe obsega:

- storitve strokovnjakov,
- pomoč reševalnih enot in služb,
- zaščitno in reševalno opremo.

4. SILE IN SREDSTVA TER RAZPOLOŽLJIVI VIRI

4.1. Izvajalci nalog zaščite, reševanja in pomoči

4.1.1. Organi in redne službe, ki izvajajo naloge zaščite, reševanja in pomoči ob nesreči zrakoplova

Organi upravljanja in vodenja varstva pred nesrečami Občini Oplotnica so:

- *Župan*
- *Občinski svet*
- *Občinska uprava*

Organi vodenja CZ občine:

- *občinski poveljnik CZ,*
- *namestnik občinskega poveljnika CZ,*
- *občinski štab CZ.*
- *Poverjeniki za CZ*

Enote in službe Civilne zaščite:

- enote za prvo pomoč,
- tehnično reševalne enote,
- oddelek za RKB dekontaminacijo,
- služba za podporo.

Javne službe za zaščito, reševanje in pomoč v občini:

- Zdravstveni dom Oplotnica,
- Veterinarska bolnica Slovenska Bistrica,
- Komunala Slovenska Bistrica d.o.o.,
- Elektro Maribor d.d., Enota Slovenska Bistrica,
- Cestno podjetje Ptuj d.d., Vzdrževalna baza Slovenska Bistrica,

Enote ter službe društev in drugih nevladnih organizacij

- PGD Oplotnica,
- Območna organizacija rdečega križa Oplotnica,
- Karitas Oplotnica,
- Združenje Slovenskih katoliških skavtov Steg Lukec Slovenska Bistrica,
- Taborniško društvo rod Črno jezero Slovenska Bistrica,
- Radioklub S59FOP Slovenska Bistrica,
- Gorska reševalna služba Postaja Maribor, enota Slovenska Bistrica,
- Kinološko društvo Slovenska Bistrica,
- Društvo reševalnih psov Maribor.

P – 1/01	Seznam odgovornih oseb za izvajanje ZIR v občini
P – 1/01/1	Seznam delavcev občine
P – 1/02	Podatki o poveljniku, njegovem namestniku in članih OŠCZ
P – 1/05-8	Podatki o občinskih silah in sredstvih za zaščito in reševanje
P – 2/01	Podatki o prostovoljnih gasilskih enotah občine
P – 2/01-1	Podatki o odgovornih osebah gasilske zveze
P – 2/02	Seznam humanitarnih organizacij (Rdeči križ, Karitas)
P – 2/03	Seznam odgovornih oseb v taborniški organizaciji
P – 2/04	Seznam odgovornih oseb v skavtski organizaciji
P – 2/05	Seznam odgovornih oseb v gorski reševalni službi
P – 2/06	Seznam odgovornih oseb v radio klubu
P – 2/07	Seznam odgovornih oseb v kinoloških društvih
P – 3/01	Seznam zdravstvenih organizacij v občini
P – 3/02	Seznam veterinarskih organizacij v občini
P – 3/03	Seznam gradbenih organizacij
P – 3/04	Seznam organizacij za vzdrževanje in izgradnjo cest
P – 3/05	Seznam organizacij za izvajanje komunalnih storitev

4.2. Materialno-tehnična sredstva za izvajanje načrta

Izvajalci nalog zaščite, reševanja in pomoči uporabljajo za izvajanje nalog iz svoje pristojnosti lastno opremo in opremo, ki jo imajo za te namene v uporabi. Za izvajanje nalog zaščite, reševanja in pomoči se lahko uporabi oprema in sredstva v občinskih skladiščih civilne zaščite.

Uporabljali bi sredstva, ki so v lasti Občine Oplotnica, Civilne zaščite Občine Oplotnica ter sredstva prostovoljnega gasilskega društva (v dogovoru z društvom). Po potrebi se uporabi tudi sredstva šol in vrtcev (v dogovoru). Prav tako bi sodelovali s podjetniki, ki bi uporabljali lastno opremo. V primeru potrebe po dodatnih sredstvih, ki jih ne bi mogli pridobiti znotraj občine, bi za pomoč prosili najprej sosednje občine (Slovenske Konjice, Slovenska Bistrica), nato regijo.

P-4/01-06	Pregled MTS in o zaščitno-reševalni opremi Štaba CZ, občinskih enot in služb CZ in drugih sil ZRP
-----------	---

4.3. Finančna sredstva za izvajanje načrta

Finančna sredstva potrebna za izvajanje načrta se zagotavljajo skladno z letnim načrtom varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami (program dela). Sredstva so zagotovljena v okviru proračuna Občine Oplotnica na programu »Zaščita, reševanje in preventiva«.

Načrtujejo se sredstva predvsem za:

- stroške operativnega delovanja,
- stroške usposabljanj, preverjanj in vaj,

- stroške nakupa in vzdrževanja opreme in
- stroške naročanja interventnih storitev.

Dodatna sredstva za financiranje izdatkov za odpravo posledic nesreč, do zagotovitve osnovnih pogojev za življenje, se v skladu s predpisanim postopkom zagotovi iz sredstev proračunske rezerve.

Stroške za izvajanje dejavnosti organov državne uprave in dejavnosti javnih služb krijejo organizacije same iz sredstev za izvajanje omenjenih dejavnosti. Iz sredstev za izvajanje tega načrta se krijejo le dejanski stroški za sodelovanje pri opravljanju nalog, ki presegajo njihovo redno dejavnost.

5. UKREPI IN NALOGE ZAŠČITE, REŠEVANJA IN POMOČI

5.1. *Ukrepi zaščite in reševanja*

Štab CZ občine po pregledu posledic potresa presodi situacijo in se pripravi na izvajanje ukrepov za ZRP. V kolikor so posledice tolikšne, da zahtevajo ukrepanje se aktivirajo potrebne sile ZRP občine in izvajajo:

- tehnično reševalne ukrepe,
- zaščito kulturne dediščine,
- ocenitev poškodovanosti objektov in
- ocenitev nastale škode, ki jo izvedejo komisije za ocenjevanje poškodovanosti objektov.

Izvajanje zaščitno-reševalnih ukrepov je v pristojnosti občine. V kolikor občina s svojimi silami in sredstvi ne more izvesti zaščitnih ukrepov zaprosi za pomoč regijo oz. državo.

5.1.1. Prostorski, gradbeni in drugi tehnični ukrepi

Po potresu je pomembno, da se čim prej ugotovi, koliko je poškodovanih objektov (stavb in gradbeno-inženirskih objektov), ki jih je s preprostimi ukrepi mogoče hitro sanirati ali utrditi, koliko objektov je porušeni ali tako močno poškodovanih, da jih ni mogoče popraviti, ter koliko je prebivalcev, ki jim je treba zagotoviti začasno prebivališče.

Za učinkovito delovanje takoj po potresu sta posebnega pomena poznavanje potresne odpornosti in ranljivosti ter ugotavljanje poškodovanosti in uporabnosti tistih objektov, v katerih se načrtujejo dejavnosti civilne zaščite (centri za obveščanje, gasilski domovi), reševalne in zdravstvene dejavnosti (zdravstveni domovi, objekti z ambulantami), ter vseh tistih rezervnih objektov, v katerih bi te dejavnosti lahko potekale zaradi povečanja potreb (domovi za starejše, šole, vrtci). Prav tako je treba ugotoviti stanje komunalne infrastrukture in takoj začeti popravilo električnih napeljav in transformatorjev, telefonskega omrežja, vodovodov in plinovodov, pa tudi energetskega objektov, ki so zaradi potresa nehali delovati. Ugotoviti je treba stanje prometnic ter očistiti ruševine z ulic, podpreti ali popraviti poškodovane mostove in urediti obvoze. Pri obravnavi zgradb, ki predstavljajo pomembno kulturno dediščino je potrebno dosledno upoštevati zahteve pristojnih organov za varstvo kulturne dediščine.

Zaradi učinkovitega ukrepanja po potresu je treba čim prej pripraviti oceno poškodovanosti in uporabnosti objektov.

Na podlagi teh ocen se pridobijo podatki o potrebni količini šotorov, prikolic in montažnih hiš za začasno nastanitev prebivalstva.

Na podlagi ugotovitev je treba čim prej narediti načrt:

- nujnih rušenj in odstranitve objektov ali delov objektov, ki grozijo s porušitvijo, in odstranitve razrahljanih ruševin,
- določitve in ureditve lokacij za postavitev začasnih prebivališč,
- odvoza ruševin,

- zmanjšanja ali odstranitve težkih obtežb,
- začasnega odranja in podpiranja objektov,
- vodoravnega opiranja,
- vgrajevanja vezi, podpornih zidov, polnilnih elementov in zunanjih podpornih elementov.

Ugotavljanje poškodovanosti in uporabnosti objektov zahteva usklajeno delovanje večjega števila strokovno usposobljenih ekip, ki jih sestavljajo gradbeni inženirji in tehniki ali arhitekti ter lokalni vodniki, ki poznajo razmere na terenu. Ekipa se določi v okviru komisije za ocenjevanje poškodovanosti in uporabnosti objektov. Komisijo imenuje Župan občine.

Prva ocena poškodovanosti in uporabnosti objektov mora biti izdelana že v nekaj dneh po potresu, odvisno od obsega posledic. Njen namen je zagotoviti kar najhitrejšo oceno o potrebnih pomočih ter opozoriti prebivalce na nevarnosti, ki jih predstavljajo poškodovani objekti. Pri ocenjevanju poškodovanosti in uporabnosti objektov poteka sodelovanje s komisijo za oceno škode. Objekti se na podlagi pregleda, ki ga opravijo omenjene strokovne ekipe, označijo in razvrstijo na:

Barva Klasifikacija

Opis stanja

uporaben objekt,

Objekt je, razen na območjih, ki so zaradi lokalnih nevarnosti posebej označena kot nevarna, **varen za uporabo.**

začasno neuporaben objekt

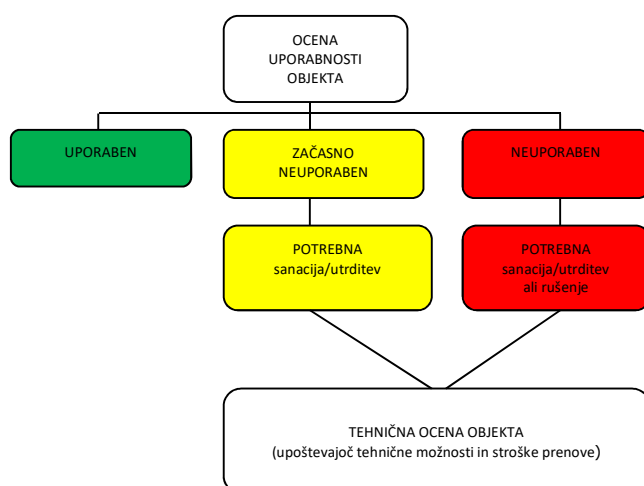
Objekt, ki ga je potres tako poškodoval, da bi ga utegnil močnejši naknadni popotresni sunek uničiti. Stavbe ni dovoljeno uporabljati, dokler se s tako imenovano tehnično oceno ne izdela dokončne ocene stanja. **Vstop je dovoljen le na lastno odgovornost in samo za časovno omejeno obdobje.**

neuporaben objekt

Objekt je zelo hudo poškodovan, obstaja nevarnost delne ali popolne porušitve. Takoj je treba zagotoviti varnostne ukrepe. **Vstop brez posebnega pooblastila je strogo prepovedan.** Oznaka ne pomeni obveznega rušenja.

Pri izdelavi ocene uporabnosti objekta imajo prednost stavbe, katerih delovanje je pomembno za ZRP. Med pomembne objekte sodijo javni objekti še posebej tisti, ki so nujno potrebni za zdravljenje, nego in drugo pomoč prizadetim prebivalcem. Za starejše objekte, ki sodijo v varstvo kulturne dediščine je potrebno v komisijo za oceno poškodovanosti in uporabnosti vključiti strokovnjake s področja kulturne dediščine. Pristop k izdelavi ocene uporabnosti stavbe temelji na vnaprej pripravljenem in delno predizpolnjenem vprašalniku. Vsi pristopi temeljijo na vizualnem pregledu, poškodovanost in uporabnost stavb pa se ocenjujeta komisijsko, uporablja se enofazni pristop k ocenjevanju uporabnosti stavb po potresu.

Slika: Enofazni pristop k ocenjevanju uporabnosti stavb po potresu

V procesu obnove je treba za vse začasno neuporabne in neuporabne objekte izdelati tako imenovano tehnično oceno objekta, v kateri je treba ovrednotiti tehnične možnosti za sanacijo oziroma utrditev in stroške prenove ali rušenja.

Prostorski, urbanistični, gradbeni in drugi tehnični ukrepi se uveljavljajo pri načrtovanju in urejanju prostora ter naselij in pri graditvi objektov z namenom, da se preprečijo oziroma zmanjšajo škodljivi vplivi potresa ter da se omogoči ZRP. Med te ukrepe spadajo tudi:

- določitev in ureditev lokacij za postavitve začasnih prebivališč,
- določitev in ureditev lokacij odlagališč za začasno odlaganje ruševin in drugih materialov,
- zagotovitev površin za pokop večjega števila umrlih ljudi in poginulih živali,
- določitev odlagališč posebnih odpadkov,
- določitev in ureditev lokacij oziroma objektov za zbiranje in začasno skladiščenje nevarnih snovi iz gospodinjstev, industrije in drugih dejavnosti,
- vzpostavitev komunikacij in določitev obhodnih poti.

Nadaljnjo rušenje začasno neuporabnih objektov se prepreči s tehničnim podpiranjem nosilnih zidov in stropov. Objekti, ki so v takem stanju, da se za njih komisijsko oceni, da so neuporabni ter so tako poškodovani, da ne bo mogoče popravilo ter zaradi tega ogrožajo prebivalce se na podlagi te ocene lahko poruši v kolikor ni mogoče zagotoviti zaščite oz. preprečitve dostopa do poškodovanih objektov.

P – 32	Seznam članov komisije za ocenjevanje poškodovanosti objektov
D – 16	Vzorec zapisnika o poškodovanosti gradbenih objektov in infrastrukture
D – 701	Vzorec vprašalnika za oceno uporabnosti po potresu poškodovanih gradbenih objektov
NALOGE IZVAJALCEV, UKREPI	
IZVAJALCI	
NAVODILO Priloga:	

ocenjevanje poškodovanosti objektov in njihove uporabnosti	Komisije za ocenjevanje in uporabnosti objektov poškodovanosti	Seznam komisije
Izselitev prebivalcev iz neuporabnih objektov in nevarnih območij	Občani, služba za podporo, skavti, taborniki, gasilske enote	Načrt evakuacije, Seznam PGD, skavtov, tabornikov
Rušenje neuporabnih objektov in delov objektov (dimniki, ostrešje)	Tehnično reševalne enote, gradbena podjetja	Seznam teh.reš. enot, seznam gradbenih podjetij
Sanacija oziroma ojačitev delno poškodovanih objektov	Tehnično reševalne enote, gradbena podjetja	Seznam teh.reš. enot, seznam gradbenih podjetij
Odstranjevanje ruševin, ureditev odvozov	Tehnično reševalne enote, gradbena podjetja	Seznam teh.reš. enot, seznam gradbenih podjetij
Določitev lokacij in postavitve zaslonov (začasnih) bivališč	Štab CZ Občine Oplotnica, oddelek za urejanje prostora Občine Oplotnica	Član štaba za teh. reševanje, vodja oddelka zaok.pros.
Zaščita objektov in naprav, ki so nujno potrebni za opravljanje življensko pomembnih dejavnosti (komunala, elektrika, telekomunikacije, zdravstvo, ceste, oskrba z vodo)	Uporabniki, lastniki, pooblaščenici izvajalci Komunala Slov. Bistrica, Cestno podjetje Ptuj	Seznam odgovornih oseb
Ocena škode	Komisije za ocenjevanje škode Občine Oplotnice	Vodja komisije

P –3/03	Seznam gradbenih organizacij
P –7/03/01	Pregled objektov, kjer je možna začasna nastanitev ogroženih prebivalcev
P –7/03/02	Pregled lokacij za postavitve začasnih bivališč
P –7/01/11	Pregled deponij za odpadni gradbeni in drugi material

5.1.2. Evakuacija

Evakuacija je organiziran umik prebivalcev z ogroženega na varnejše območje in se izvaja, če ni mogoče z drugimi ukrepi zagotoviti njihove varnosti. Evakuacijo z ogroženega območja odredi župan občine, v nujnih primerih pa tudi poveljnik CZ. Prebivalci se ob potresu praviloma ne evakuirajo z območja, ki ga je prizadel potres; če je le mogoče, se uredijo nastanitvene zmogljivosti na prizadetem območju, čim bližje njihovim domovom. Če vseh ni mogoče namestiti na lokacije v domači občini, se del prebivalcev evakuira v sosednje, neprizadete občine ali regije.

Z ogroženega območja prednostno evakuiramo nekatere skupine prebivalcev, zlasti bolne in ostarele, invalide, rekonvalescente, nosečnice ter matere in samohranilce z nepreskrbljenimi otroki. Evakuacija lahko obsega tudi nujno preselitev živine in drugih domačih živali, kulturne dediščine ter dobrin, ki so nujne za življenje.

Na prizadetem območju je potrebno poskrbeti tudi za nastanitvene zmogljivosti (hleve) in preskrbo za živino, načeloma čim bližje domov lastnikov.

Evakuacijo organizira občina, izvaja pa jo pristojni štab Civilne zaščite občine.

Pri evakuaciji sodelujejo enote CZ, gasilci, Policija in, če je treba SV.

5.1.3. Sprejem in oskrba ogroženih prebivalcev

Za sprejem in oskrbo evakuirancev poskrbi občina, ki izvaja evakuacijo na predhodno zagotovljene lokacije za nastanitev evakuiranih občanov, kjer se jim zagotovi najnujnejše pogoje za nastanitev, hrano, obleko in zdravstveno oskrbo.

Sprejem in oskrba ogroženih ter prizadetih prebivalcev obsegata:

- evidentiranje ogroženih prebivalcev,
- urejanje sprejemališč,
- urejanje začasnih prebivališč (če je le mogoče prebivalce namestimo v zidane objekte oziroma v bivalnike, v nujnih primerih pa v šotore),
- nastanitev prebivalstva,
- oskrba z najnujnejšimi življenjskimi potrebščinami (pitno vodo, hrano, obleko, električno energijo, nujno zdravstveno oskrbo, psihološko pomočjo, obveščanjem in izobraževanjem šoloobveznih otrok),
- zbiranje in razdeljevanje humanitarne pomoči.

Nastanitev prebivalcev se praviloma izvaja v bližini stalnih prebivališč evakuiranih prebivalcev. Prebivalce se namesti v zidane objekte, če pa to ni možno v bivalnike in v skrajnih primerih v šotore. Pri načrtovanju je potrebno upoštevati možnosti zagotavljanja vode, elektrike, in drugih življenjskih potrebščin. V kolikor kapacitete v občini ne zadoščajo oziroma, se občina poveže s sosednjo občino oziroma zaprosi pomoč štab Civilne zaščite za Vzhodnoštajersko.

Začasno nastanitev odreja poveljnik CZ občine, izvaja jo OŠCZ s pomočjo področnih gasilskih društev, Policije in SV. Župan lahko izjemoma odredi, da morajo lastniki ali uporabniki stanovanjskih hiš in vikendov začasno sprejeti na stanovanje evakuirane prebivalce, če njihove nastanitve ni mogoče rešiti na drugačen način.

Prevoz evakuiranih prebivalcev se organizira s osebnimi vozili evakuiranih, gasilskimi vozili in v primeru večjih potreb z lokalnimi avtobusnimi prevozniki.

Prehrana za evakuirane prebivalce se zagotovi s pogodbenimi izvajalci gostinskih storitev ter šolskimi kuhinjami.

P – 7/03/03	Pregled objektov javne prehrane in njihovih zmogljivosti
P – 2/02	Pregled humanitarnih organizacij
P – 3/06	Pregled organizacij za zagotavljanje prehrane

5.1.4. Radiološka, kemijska in biološka zaščita

Ob potresu nastane tudi nevarnost, da zaradi poškodb na objektih in napravah, v katerih se proizvajajo, uporabljajo, hranijo ali prevažajo nevarne snovi, pride do

nenadzorovanega uhajanja teh snovi v okolje. Na celotnem prizadetem območju je treba poostri nadzor nad nevarnimi snovmi in ravnanjem z njimi. Potres lahko posredno povzroči tudi jedrsko in radiološko nesrečo. Radiološke nesreče se lahko zgodijo v sevalnih objektih (industrijski, raziskovalni in zdravstveni objekti z obsevalnimi napravami ali z radioaktivnimi snovmi in odlagališča z rudarsko ali hidrometalurško jalovino). Nadzor izvajajo prebivalci, gospodarske družbe, zavodi in druge organizacije, ki uporabljajo in prevažajo ali skladiščijo nevarne snovi, občina ter pristojni državni organi. Posebej je potrebno izvajati nadzor nad iztekanjem nafte in naftnih derivatov v prometu in gospodinjstvih. Potrebno je organizirati tudi zbiranje ter odstranjevanje raznih kemikalij, ki se nahajajo na območjih, ki jih je prizadel potres.

RKB-zaščita, obsega:

- evidentiranje virov tveganja zaradi nevarnih snovi,
- izvidovanje nevarnih snovi v okolju (detekcija, identifikacija, dozimetrija, preprostejša analize),
- ugotavljanje in označevanje meja kontaminiranih območij,
- ugotavljanje prenehanja radiološke in kemijske nevarnosti,
- jemanje vzorcev za analize in preiskave,
- usmerjanje, usklajevanje in izvajanje zaščitnega ukrepa,
- dekontaminacija ljudi in opreme,
- zbiranje in odstranjevanje nevarnih snovi.

RKB-zaščito organizirajo in pri izvajanju zaščitnega ukrepa sodelujejo gospodarske družbe, zavodi in druge organizacije, ki v svojem delovnem procesu uporabljajo, proizvajajo, prevažajo ali skladiščijo nevarne snovi, ter občina s PGD Oplotnica kot osrednjo enoto ter s PGD Slovenska Bistrica kot enoto širšega pomena. Še posebej je zaradi velikih količin (uporaba v prometu in gospodinjstvih) treba izvajati nadzor nad iztekanjem nafte in naftnih derivatov. Po potresu je treba organizirati tudi zbiranje ter odstranjevanje različnih kemikalij, ki se uporabljajo v industriji, kmetijstvu in po gospodinjstvih. Podjetje KEMIS d.o.o. Radomlje na podlagi pogodbe posreduje v primerih, kjer so udeležene nevarne snovi.

Po potrebi se v odkrivanje nevarnih snovi v okolju vključi tudi regijska enota za RKB zaščito – Oddelek za RKB izvidovanje. Enota izvaja detekcijo, identifikacijo, dozimetrijo, opravlja enostavnejše analize, jemlje vzorce na terenu ter ugotavlja in označuje mejo kontaminiranega območja. Za opravljanje zahtevnejših analiz in preiskav vključimo državno enoto ELME.

5.1.5. Zaščita kulturne dediščine

Zaščita kulturne dediščine obsega priprave in izvajanje ukrepov za zmanjševanje nevarnosti ter preprečevanje škodljivih vplivov naravnih in drugih nesreč na kulturno dediščino. Izvajajo jo strokovnjaki Zavoda za varstvo kulturne dediščine, strokovne službe za varstvo kulturne dediščine, ki ugotavljajo škodo, izvajajo ukrepe za preprečevanje nadaljnjega propadanja, koordinirajo in nadzirajo reševanja kulturne dediščine.

Pri reševanju kulturne dediščine sodelujejo skrbniki (delavci Zavoda za kulturo Oplotnica) po potrebi sodelujejo tudi enote CZ in druge sile za zaščito, reševanje in pomoč.

Ministrstvo pristojno za kulturo, vodi register nepremičninske kulturne dediščine, ki je osrednja zbirka podatkov o tej dediščini na območju Republike Slovenije. Register obsega tri medsebojno povezane dele, ki vsebujejo osnovne varstvene in predstavitvene podatke o premični, nepremični in živi dediščini.

Stavbno kulturno dediščino je treba čim prej zavarovati pred vremenskimi vplivi, premično pa premestiti v ustrezne objekte, kjer se lahko izvedejo najnujnejša konservatorska dela.

Zavod za varstvo kulturne dediščine Slovenije, Območna enota Maribor, v katerega pristojnost spada kulturna dediščina na območju Občine Oplotnica, mora v svojem načrtu opredeliti ukrepe in naloge za zaščito in reševanje predmetov in objektov kulturne dediščine. Pomembnejši objekti kulturne dediščine na območju občine Oplotnica so sakralni objekti ter druga kulturna dediščina določena v Registru kulturne dediščine in aktu o razglasitvi.

5.2. Naloge zaščite, reševanja in pomoči

5.2.1. Prva pomoč in nujna medicinska pomoč

V okviru prve pomoči ob potresu se izvajajo le najnujnejši ukrepi za ohranitev življenja in varovanje zdravja ljudi na prizadetem območju. Namen dajanja prve pomoči je, da poškodovani lahko čim prej in v kar najboljšem stanju pride do strokovne medicinske pomoči oziroma zdravljenja.

Naloge, ki jih izvajajo ekipe prve pomoči CZ, obsegajo:

- prva pomoč poškodovanim in obolelim,
- pomoč pri triaži,
- pomoč pri dekontaminaciji poškodovanih in obolelih,
- sodelovanje pri prevozu lažje poškodovanih in obolelih,
- sodelovanje pri negi poškodovanih in obolelih,
- sodelovanje pri izvajanju higiensko - epidemioloških ukrepov.

Pri izvajanju teh nalog po potrebi sodeluje tudi vojaška zdravstvena služba.

Nujno medicinsko pomoč (NMP) ob potresu izvajajo službe nujne medicinske pomoči, organizirane na primarni in sekundarni ravni zdravstvene dejavnosti skladno s smernicami za delovanje sistema nujne medicinske pomoči ob množičnih nesrečah.

Predbolnišnični del ukrepov sistema NMP v množičnih nesrečah obsega štiri temeljne sklope:

- aktivnosti na poti do kraja nesreče,
- prihod na kraj nesreče,
- organizacijo službe NMP na kraju nesreče,
- prevoz pacientov v zdravstvene ustanove.

Ukrepanje na bolnišnični ravni temelji na izdelanem načrtu delovanja bolnišnice ob množični nesreči. Ukrepi so prilagojeni organizaciji in prostorom posamezne bolnišnice ter obsegajo:

- aktiviranje in vodenje bolnišnice ob množičnih nesrečah,
- sprejem in registracijo pacientov,
- triažo, reorganizacijo bolnišnice in prostorov,
- primarno in bolnišnično oskrbo pacientov,
- tehnično, materialno in logistično podporo,
- sodelovanje z mediji in zagotavljanje varnosti.

5.2.2. Psihološka pomoč

Za potres sta značilni nenadnost in silovitost. Prizadeti ob potresu praviloma doživijo stres in potrebujejo tudi psihološko pomoč. Psihološko pomoč ob potresu preživelim nudijo različni strokovnjaki (psihologi, terapevti in duhovniki).

Psihološko pomoč preživelim organizira OŠCZ v sodelovanju z Občino Oplotnica. Občina za prvo psihološko pomoč zaprosi Center za socialno delo Slovenska Bistrica in področna župnišča.

Ob potresu, v katerem je večje število ljudi ranjenih ali mrtvih, je potrebno zagotoviti tudi duhovno pomoč, ki jo nudijo predstavniki verskih skupnosti, odvisno od verskega prepričanja ljudi, udeleženih v potresu.

Ekipe za prvo pomoč CZ občine se aktivirajo takrat, kadar zaradi velikega števila poškodovanih v rušilnem potresu pomoč rednih zdravstvenih služb ni zadostna. Sodelujejo pri nudenju prve pomoči in evakuaciji poškodovanih z mesta nesreče.

P – 3/01 Seznam zdravstvenih organizacij v občini

D - Navodilo za prvo psihološko pomoč

5.2.3. Prva veterinarska pomoč

Prva veterinarska pomoč ob potresu obsega:

- zbiranje podatkov o poškodovanih in poginulih živalih na prizadetem območju,
- veterinarsko oceno zdravstvene situacije,
- nujno veterinarsko pomoč poškodovanim in obolelim živalim,
- prisilni zakol poškodovanih živali,
- sodelovanje pri odstranjevanju živalskih trupel ter druge sanacijske ukrepe,
- poostren nadzor nad živili živalskega izvora,
- sodelovanje pri dekontaminaciji živine,
- izvajanje drugih higienskih in protiepidemijskih ukrepov,
- spremljanje epidemiološke situacije.

Prva veterinarska pomoč se izvaja v skladu z načrtom VURS za postopanje ob naravnih in drugih nesrečah. Pomoč ji po potrebi nudijo pripadniki enot CZ občine ter lastniki živali.

Prvo veterinarsko pomoč izvajajo Veterinarska bolnica Slovenska Bistrica in veterinarji Veterinarske uprave Maribor.

Naloge prve veterinarske pomoči izvajajo tudi ekipe prve veterinarske pomoči v gospodarskih družbah, zavodih in drugih organizacijah, ki se ukvarjajo s farmsko vzrejo živine.

V kolikor bi prišlo do pogina in poškodb večjega števila živali, bi bilo potrebno izvajati vse ukrepe, ki jih odredijo veterinarske službe in veterinarska inšpekcija s pomočjo lastnikov živali in sil ZIR, s katerimi razpolaga Občina Oplotnica.

P –3/02Seznam veterinarskih organizacij v občini
--

5.2.4. Reševanje iz poškodovanih zgradb

Ljudje, ki so zasuti v ruševinah, so najpogosteje telesno poškodovani ali potrebujejo psihološko pomoč. Poškodbe so lahko hude in brez hitre pomoči je možnosti za preživetje majhna. Izkušnje iz potresov pa kažejo, da tudi tisti, ki niso ranjeni, vzdržijo v ruševinah razmeroma kratek čas – dva do tri dni in le v redkih primerih dlje. Prav zato je reševanje iz ruševin pomembna in neodložljiva naloga, ki jo je treba začeti kar najhitreje.

Reševanje iz ruševin mora potekati neprekinjeno, podnevi in ponoči, dokler niso rešeni vsi zasuti. Zato morajo štabi CZ, ki vodijo reševalna dela, primerno organizirati delo reševalnih ekip.

Tehnično reševanje obsega:

- iskanje zasutih ljudi v ruševinah z geofoni in drugimi tehničnimi sredstvi oziroma s psi za iskanje v ruševinah,
- reševanje ljudi in premoženja iz ogroženih in poškodovanih objektov, ruševin ter izpod zemeljskih plazov,
- odstranjevanje ovir na cestah, urejanje zasilnih poti in prehodov ter pomoč pri popravilu komunalne infrastrukture,
- premoščanje vodnih in drugih ovir,
- rušenje in odstranjevanje objektov, ki jim grozi, da se porušijo,
- utrjevanje (odranje in podpiranje) poškodovanih objektov,
- zavarovanje prehodov in poti ob poškodovanih objektih ter odstranjevanje ruševin,
- sodelovanje pri sanaciji posledic nesreč z nevarnimi snovmi v naravnem okolju,
- sodelovanje pri graditvi sanitarno-higienskih objektov,
- urejanje lokacij za začasno nastanitev ogroženih prebivalcev,
- reševanje na vodi in iz vode.

Vse te naloge opravljajo ekipe CZ za tehnično reševanje s sodelovanjem ter pomočjo gasilskih enot, enot reševalcev z reševalnimi psi, gorske in jamarske reševalne službe, podvodne reševalne službe, letalske enote, Policije in enot SV ter gradbenih organizacij z ustrezno mehanizacijo.

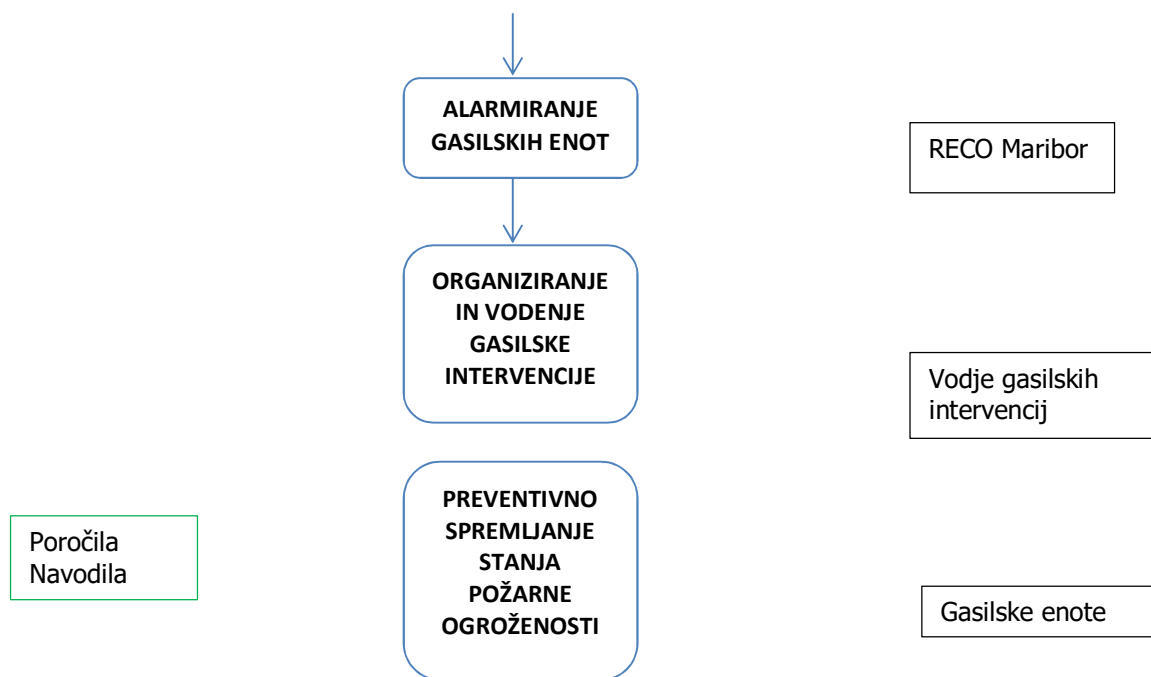
Občina ima pogodbe z ustreznimi gospodarskimi družbami iz področja gradbeništva, ki imajo potrebne tehnične in druge zmogljivosti.

V načrtu zaščite in reševanja ob potresu občine mora biti razvidno, kateri so specifični objekti z vidika potresne ogroženosti in reševanja ter podatki o reševalnih silah in sredstvih v občini, kako in kdo bo zbiral podatke o poškodovanih in porušeni objekti, kako bo potekalo ocenjevanja stanja, obdelana mora biti organizacija reševanja zasutih iz ruševin, organizacija reševanja iz visokih zgradb, postopki premoščanja vodnih in drugih ovir ter zavarovanja prehodov, organizacija rušenja objektov in organizacija odranja in podpiranja poškodovanih objektov.

Reševanje zasutih se izvaja ročno. Občinski poveljnik CZ po posvetovanju s štabom, ustreznimi organi in službami, ko ni več preživelih v ruševinah, odloči, da se preide na odstranjevanje ruševin z gradbeno mehanizacijo.

5.2.6. Gašenje in reševanje ob požarih

DIKUMENTACIJA POSTOPKI	DIAGRAM POTEKA DEJAVNOSTI	PRIMARNA ODGOVORNOST
Seznam objektov Poročila	OBVEŠČANJE O POŽARIH	Občani Poverjeniki CZ Policija

Gašenje in reševanje ob požarih ter eksplozijah obsega:

- gašenje požarov,
- reševanje ob požarih in eksplozijah,
- preprečevanje nastanka eksplozij plina in drugih eksplozivnih snovi,
- preprečevanje nastanka požarov.

Te naloge izvajajo prostovoljne gasilske enote občine. Gasilske enote sodelujejo tudi pri drugih nalogah ZRP, še posebej pri reševanju iz visokih zgradb, reševanju ob prometnih nesrečah, pri izvajanju nalog ZRP ob nesrečah z nevarnimi snovmi ter pri oskrbi s pitno in sanitarno vodo.

Pri nalogah gašenja in reševanja ob požarih se aktivirajo:

- prostovoljne gasilske enote po požarnih rejonih,
- Javni zavod za zaščitno in požarno reševanje Maribor(JZZPR)

Na območju občine Oplotnice deluje Prostovoljno gasilsko društvo Oplotnica kot osrednja enota.

5.2.7. Zagotavljanje osnovnih pogojev za življenje

Zagotavljanje osnovnih pogojev za življenje ob potresu obsega:

- nujno zdravstveno oskrbo ljudi in živali,

- nastanitev in oskrbo s hrano, pitno vodo, in drugimi osnovnimi življenjskimi potrebščinami,
- zagotavljanje delovanja nujne infrastrukture (električno omrežje, vodovod, ceste..);
- zaščito kulturne dediščine;

Za izvajanje nalog na področju zagotavljanja osnovnih pogojev za življenje so zadolžene javne službe in druge organizacije s področja infrastrukture, naloge pa usmerja poveljnik CZ občine. Pri zagotavljanju osnovnih pogojev za življenje se v izvajanje nalog aktivno vključujejo tudi prebivalci v svoji delovni in bivalni sredini ter izvajajo naloge po usmeritvah poveljnika CZ občine.

➤ **nujna zdravstvena oskrba ljudi in živali**

Nujno zdravstveno oskrbo poškodovanim prebivalcem nudi Zdravstveni dom Oplotnica v skladu z načrtom zdravstva za postopanje ob naravnih in drugih nesrečah. Pomoč pri tem nudijo ekipe PP CZ občine, predvsem pri transportu poškodovanih in nudenju prve laične pomoči.

Za oskrbo poškodovanih živali pa skrbi Veterinarska bolnica Oplotnica v skladu z načrtom VURS za postopanje ob naravnih in drugih nesrečah. Pomoč po potrebi nudijo pripadniki enot CZ občine ter lastniki živali.

➤ **nastanitev in oskrbo s hrano, pitno vodo, in drugimi osnovnimi življenjskimi potrebščinami**

Nastanitev in oskrbo z osnovnimi življenjskimi potrebščinami prebivalcev, ki jih nimajo zaradi poškodovanih stanovanj bivališča, usmerja poveljnik CZ občine.

Naloge izvajajo taborniki in skavti, ki so na podlagi pogodbe zadolženi za postavitve začasnih bivališč, ob sodelovanju s Centrom za socialno delo. Prebivalci se po potrebi začasno nastanijo v zidane objekte, ki so ostali nepoškodovani (telovadnice šol).

Pitno vodo zagotavljajo gasilci z gasilskimi cisternami, hrana pa se pripravlja v razpoložljivih kapacitetah gostinskih obratov in šolskih kuhinjah.

➤ **zagotavljanje delovanja nujne komunalne infrastrukture**

Na potresnem območju kjer so nastale tudi poškodbe infrastrukture skrbijo za odpravo posledic in zagotavljanja normalnega delovanja pristojna podjetja in organizacije. Za odpravljanje poškodb in normalnega delovanja elektro omrežja skrbi Elektro Maribor za javni vodovod Komunala Slovenska Bistrica, za pomembnejše ceste pa Cestno podjetje Ptuj, enota Slovenska Bistrica. Ukrepe za normalizacijo razmer izvajajo v skladu s svojimi načrti delovanja ob naravnih in drugih nesrečah.

➤ **zaščita kulturne dediščine**

Kulturna dediščina, ki je na območju občine je v pristojnosti Zavoda za kulturno dediščino Slovenije, Območna enota Maribor, ki izvaja naloge v skladu s svojim načrtom za ukrepanje ob naravnih in drugih nesrečah. Pri nalogah pa mu po potrebi pomagajo strokovne delavci Zavoda za kulturo Oplotnica, pripadniki CZ in prostovoljci.

6. OCENJEVANJE ŠKODE

Ocenjevanje škode ob potresu zajema ocenjevanje poškodovanosti objektov in ocenjevanje škode, ki se praviloma opravljata skupaj. Ocenjevanje škode poteka v skladu z Metodologijo za ocenjevanje škode, ki je opredeljena v Uredbi o metodologiji za ocenjevanje škode (Ur. list RS, št. 67/03, 79/04, 81/06 in 68/08). Ker je ugotavljanje poškodovanosti in z njo povezane uporabnosti gradbenih objektov podlaga za večino dejavnosti za vzpostavitev normalnega življenja na prizadetem območju, mora biti opravljeno v najkrajšem možnem času.

Komisije za ocenjevanje škode (regijska in občinske komisije) po potresu najprej pripravijo grobo oceno škode, ki je podlaga za odločanje o pomoči prizadetim pri zagotavljanju osnovnih pogojev za delo ter pripravo sanacijskih programov.

Občina oz. štab CZ bo v sodelovanju z Izpostavo RSZR poskrbela za:

- evidenco poškodovanih objektov,
- spremstvo domačinov za lažje delo komisije za ocenjevanje poškodovanosti objektov,
- strokovno pomoč ocenjevalcem in nadzor nad delom ter
- zbiranje in priprava dokumentov.

Pomembno je, da čimprej zberemo podatke o posledicah potresa in jih posredujemo v ReCO Maribor, ta pa v CORS.

D – 3 Program usposabljanja, urjenj in vaj

Sklep o imenovanju občinske komisije za ocenjevanje škode ob naravnih in drugih nesrečah

7. RAZLAGA POJMOV IN OKRAJŠAV

7.1. Pomen pojmov

Epicenter (nadžarišče potresa) je območje na površju Zemlje, ki leži navpično nad žariščem potresa (hipocentrom) in je zato tudi najbližje žarišču. V epicentru so učinki potresa navadno najmočnejši, z oddaljevanjem od epicentra pa intenziteta potresa slabi.

Intenziteta (I) je subjektivna opisna mera za učinke potresa na ljudi, živali, predmete, zgradbe in naravo, ki fizikalno ni definirana. Odvisna je od magnitude potresa, oddaljenosti od nadžarišča, globine žarišča in lokalnih dejavnikov (lokalne geologije in topografije, medsebojnega delovanja tal in zgradb, resonance, usmerjenosti prelomnega pretrga ipd.). Je tudi najpomembnejši podatek za prebivalce, saj z njo opisujemo učinke potresa na ljudi, predmete, zgradbe in naravo. Intenziteta se meri v stopnjah intenzitetnih lestvic brezdimenzionalne veličine (MCS, MSK, EMS, MM, JMA). V Sloveniji se uporablja evropska potresna lestvica EMS-98. Intenziteta je navadno največja v nadžarišču potresa, z oddaljevanjem od nadžarišča pa postopoma slabi. Opredeljena je za omejeno območje, ne za točko, in za skupino ogroženih, ne za posameznika.

Potres je tresenje tal in sevanje potresne energije (potresno valovanje), ki nastane ob nenadni sprostitvi nakopičenih tektonskih napetosti v Zemljini skorji ali zgornjem delu zemeljskega plašča. Večino potresov povzroči prelomni pretrg in zdrs tektonskih plošč, pogosto pa tudi ognjeniška in magmatska dejavnost ali druge nenadne spremembe mehanske napetosti v Zemlji.

Potresna nevarnost (angl. seismic hazard) je naravna danost za pojav potresa. Določena je verjetnostno (z verjetnostjo prekoračitve) ali deterministično.

Potresna ogroženost (angl. seismic risk) so pričakovane družbene in ekonomske posledice potresa. Je verjetnostni pojem in je odvisna od potresne nevarnosti, potresne ranljivosti stavb, gostote naseljenosti in časa izpostavljenosti.

Škoda obsega ekonomske izgube, ocenjene po nesreči.

7.2. Razlaga okrajšav

ARSO	Agencija RS za okolje
CORS	Center za obveščanje Republike Slovenije
CZ	Civilna zaščita
CZ RS	Civilna zaščita Republike Slovenije
ECZ 5	Obrazec poziv pripadniku Civilne zaščite
ELME	Ekološki laboratorij z mobilno enoto
EMS	Evropska potresna lestvica
MEEL	Mobilna enota ekološkega laboratorija
MCS	Mercalli-Cancani-Sieberg potresna lestvica
MNZ	Ministrstvo za notranje zadeve

MSK	Medvedov-Sponheuer-Karnikov potresna lestvica
MTS	Materialno tehnična sredstva
OKC	Operativno komunikacijski center
PGD	Prostovoljno gasilsko društvo
PU	Policijska uprava
ReCO	Regijski center za obveščanje
RKB	Radiološka, kemična in biološka zaščita
RKS	Rdeči križ Slovenije
RK	Rdeči križ
RS	Republika Slovenija
TRE	Tehnično reševalna enota
TV	Televizija
VURS	Veterinarska uprava Republike Slovenije
URSZR	Uprava Republike Slovenije za zaščito in reševanje
ZA-RE	Radijske zveze v sistemu zaščite in reševanja
ZIR	Zaščita in reševanje
ZRP	Zaščita, reševanje in pomoč

8. SEZNAM PRILOG IN DODATKOV

8.1. Priloge

- P - 1 /01 Seznam odgovornih oseb za izvajanje ZIR v občini
- P - 1/01/1 Seznam delavcev občine
- P - 1/02 Podatki o poveljniku, njegovem namestniku in članih OŠCZ
- P – 1/04 Seznam poverjenikov CZ v občini
- P - 1/05-08 Podatki o občinskih silah in sredstvih za zaščito, reševanje in pomoč
- P - 2/01 Podatki o prostovoljnih gasilskih enotah občine
- P - 2/01-1 Podatki o odgovornih osebah gasilske zveze
- P - 2/02 Seznam humanitarnih organizacij (Rdeči križ, Karitas)
- P - 2/03 Seznam odgovornih oseb v taborniški organizaciji
- P - 2/04 Seznam odgovornih oseb v skavtski organizaciji
- P - 2/05 Seznam odgovornih oseb v gorski reševalni službi
- P - 2/06 Seznam odgovornih oseb v radio klubu
- P - 2/07 Seznam odgovornih oseb v kinoloških društvih
- P - 3/01 Seznam zdravstvenih organizacij v občini
- P - 3/02 Seznam veterinarskih organizacij v občini
- P - 3/03 Seznam gradbenih organizacij
- P - 3/04 Seznam organizacij za vzdrževanje in izgradnjo cest
- P - 3/05 Seznam organizacij za izvajanje komunalnih storitev
- P - 3/06 Pregled organizacij za zagotavljanje prehrane
- P - 4/01-06 Pregled MTS in o zaščitno-reševalni opremi Štaba CZ, občinskih enot in služb CZ in drugih sil ZRP
- P - 5/04 Organizacija sistema javnega alarmiranja
- P – 5/05 Pregled lokacij siren občinskega sistema javnega alarmiranja
- P - 5/08 Pregled javnih občil in oseb, katerim se posredujejo podatki za objavo in vabila na tiskovne konference
- P – 7/01/11 Pregled deponij za odpadni gradbeni in drugi material
- P - 7/02/02 Pregled evakuacijskih zbirališč in sprejemališč
- P - 7/03/01 Pregled objektov, kjer je možna začasna nastanitev ogroženih prebivalcev
- P - 7/03/02 Pregled lokacij za postavitve začasnih bivališč
- P - 7/03/03 Pregled objektov javne prehrane in njihovih zmogljivosti

8.2. Dodatki

- D-1** Načrt dejavnosti Občine Oplotnica ob naravnih ali drugih nesrečah
- D-3** Program usposabljanj, urjenj in vaj
- D-6** Navodila prebivalcem za ravnanje pred, med in po nesreči (naravne ali druge)
- D-8** Operativni načrt delovanja gasilskih enot PGD in PIGD na območju občine
- D** Navodilo za prvo psihološko pomoč

Sklep o imenovanju občinske komisije za ocenjevanje škode ob naravnih in drugih nesrečah

8.3. Skupne priloge in dodatki (se nahajajo v posebnih mapah)

Seznam prilog in dodatkov je izdelan kot samostojen dokument: *PRILOGE K NAČRTOM ZAŠČITE IN REŠEVANJA* Občine Oplotnica in je v prilogi tega načrta. Prav tako so izdelani tudi *DODATKI IN NAVODILA*. Priloge dodatki se nahajajo v mapah v ognjevarnih omarah ob načrtih zaščite in reševanja.

P - Priloge (posebna mapa)

D - Dodatki in navodila (posebna mapa)